

СТАНОВИЩЕ
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПО К.Д. N 11/95 НА КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Искането на групата на народни представители от 37-то Народно събрание за установяване на противоконституционността на разпоредбата на чл. 18 от Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия (ДВ, бр. 38/92 изм. и доп. ДВ, бр. 51/94) следва да бъде **ОТХВЪРЛЕНО**. Застъпената в него позиция е резултат от непознаване на едни правни норми и неправилно тълкуване на други.

1. В какво се състои непознаването на правната уредба?

Със Закона за възстановяване собствеността върху одържавени недвижими имоти /ЗВСОНИ/ (ДВ, бр. 15/92, изм. бр. 28/92, бр. 20/95 и бр. 40/95) се възстановява собствеността на посочените в чл. 1 и чл. 2 имоти, при условие, че те са собственост на държавата, общините, обществените организации или на техни фирми или еднолични дружества по чл. 61 от Търговския закон **САМО АКО** те съществуват реално `до размерите, в които са отчуждени. /За справка чл. 1, ал. 1 и чл. 2 от цитирания закон/.

Когато не са налице горепосочените условия, собствеността на имотите не се възстановява, а бившите им собственици или техните наследници, съгласно чл. 3, ал. 3 от същия закон „се обезщетяват по ред, определен с отделен закон“.

Имотите на лицата по чл. 18 от Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия /ЗППДОП/ не отговарят на изискванията по чл. 1 и чл. 2 от ЗВСОНИ, въпреки че съществуват реално, защото тези реално съществуващи имоти представляват понастоящем „част от дълготрайните активи на държавни и общински предприятия“. Или имотите от този вид, по чл. 18 ЗППДОП **НЕ СЕ ВЪЗСТАНОВЯВАТ** екс леге по силата на ЗВСОНИ.

Приемайки обратното, искането на народните представители е изградено върху несъществуваща правна уредба.

2. В какво се състои неправилното тълкуване?

А. ЗППДОП в първоначалния вариант на чл. 18 от 1992 г., според който бившите собственици, визирани в този текст „могат да получат“ съответна част от дяловете или акциите на съответното дружество при приватизирането му, следователно могат да избират между хипотезата на чл. 3, ал. 3 ЗВСОНИ, т.е. обезщетяване с един друг бъдещ отделен закон и хипотезата на чл. 18, ал. 1, т.е. обезщетяване с дялове или акции от приватизиращото се предприятие. Тълкуването на народните представители в искането, че при тази уредба бившите собственици имали избор между възстановяване на собствеността им и обезщетяване с дялове или акции е абсолютно неправилно. Нито един собственик, който е с възстановена собственост по ЗВСОНИ няма право да бъде обезщетяван по друг начин. Такова право имат само онези бивши собственици, чиито имоти не отговарят на условията по чл. 1 и чл. 2 ЗВСОНИ и това е изрично уредено в чл. 3, ал. 3 на същия закон.

Б. С изменението на текста на чл. 18 ЗППДОП чрез замяна на думите „могат да получават“ с „получават“ фактически бившите собственици остават с възможността за реституция чрез приватизацията - т.е. обезщетяване чрез получаване на акции и дялове от предприятието, в което техният

имот представлява част от дълготрайните активи. Такъв вид обезщетение е най-близък до тяхното предишно право на собственост. С това законодателят най-добре е охранил техните интереси, защото едно евентуално парично или друго обезщетение, по един бъдещ закон, чието приемане никой не може да гарантира, едва ли би охранило по-добре интересите на бившия собственик, отколкото получаване на акция или дял от едно предприятие, които ще бъдат съразмерни на частта на собствеността на правоимащия в това предприятие.

По изложените съображения изменението на чл. 18 ЗПЦДОП не само че не посяга на неприкосновеността на частната собственост, но и я гарантира. Следователно, нарушение на чл. 17, ал. 3 от Конституцията на Република България не е налице.

Няма нарушение и на чл. 17, ал. 5 от Конституцията на Република България, тъй като както вече беше обяснено в т. 1 на настоящото становище, собствеността върху тези части от дълготрайни активи не е била възстановявана никому със ЗВСОНИ, за да се налага след това да бъде отчуждавана по реда на чл. 17, ал. 5 от Конституцията.

С оглед на тези съображения, разпоредбата на чл. 18, ал. 1 ЗПЦДОП в редакцията от 1994 г. не противоречи нито на чл. 17, ал. 3, нито на чл. 17, ал. 5 от Конституцията.

Ето защо разглежданото искане на народните представители следва да бъде **ОТХВЪРАЕНО**.

8.06.1995 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

/акад. БЛ Сенгов/